

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Kocası Vefat Eden Kadının İddeti

Waseem Sajjad'a

Soru:

Esselamu Aleykum – Bir sosyoloji öğretmeni iddet (kocası vefat eden kadının 4 ay 10 günlük süresi) ile ilgili bir soru yöneltti. Bu zaman diliminin arkasında yatan felsefe, kadının kocasının ölümünden sonra hamile olup olmadığını öğrenmek olduğuna göre dul bir kadının tıbben hamile olmadığı kanıtlanırsa o zaman onun iddet süresi azaltılabilir mi? Cevabınıza ve yönlendirmenize ihtiyacım var.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berakatuh.

1- Kocası vefat eden kadının iddetinde asıl olan Allahu Teala'nın şu kavlidir: وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَیَذَرُونَ أَزْوَاجًا یَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغَ أَجَلُهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ “Sizden ölenlerin, geride bıraktıkları eşleri, kendi başlarına (evlenmeden) dört ay on gün beklerler. Bekleme müddetlerini bitirdikleri vakit, kendileri hakkında yaptıkları meşru işlerde size bir günah yoktur. Allah yapmakta olduklarınızı bilir.” [Bakara 234] Dolayısıyla bu ayetten, kocası vefat eden kadının iddet süresinin dört ay on gün olduğu gayet açıktır. Bu ise, ister hamile olsun ister hamile olmasın kocası vefat eden her kadın için genel bir nâstır...

2- Başka bir ayet daha vardır: وَأُولَاتِ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ “Hamile olanların bekleme süresi ise, yüklerini bırakmaları (doğum yapmaları)dır.” Bu, kocası vefat etmiş hamile olmayan kadın hakkındaki bir önceki ayetin umûmunu (genelliğini) tahsis etmektedir. Yani kocası vefat etmiş hamile olmayan kadının iddeti dört ay on gündür, kocası vefat eden kadın hamile ise iddeti doğum yapmasıdır... Bu nedenle kocası vefat eden kadının hamile olmadığı ispat edilirse, onun iddeti tek kelimeyle dört ay on gündür. Yani bir kişi size, şayet bir kadının hamile olmadığı ispat edilirse onun için iddet olmadığını söylerse, o kişi hükme aykırı davranmış olur. Dolayısıyla ya hükümlerin nasıl alınacağını ve istinbat edileceğini bilmeyen cahil biridir, ya da saptırma anlamında hükümleri değiştirmek için İslam'a komplo kuran Laik biridir...

3- Nitekim bunu, Şahsiyet Kitabı'nın üçüncü cildinin (77.) sayfasındaki Kur'an Karşısında Sünnetin Konumu bölümünde açıkladık ve orada şöyle geçmektedir:

(Umûmunu tahsis etmek: Kur'an'da, umûmlar varit oldu. Sünnet geldi ve bu umûmu tahsis etti... Allahu Teala'nın şu kavli bu kabildendir: وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَیَذَرُونَ أَزْوَاجًا یَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا “İçinizden vefat edip geride eşler bırakanlar, kendi başlarına dört ay on gün beklerler.” [Bakara 234] Şüphesiz ki bu ayet, vefat edenin iddetine delalet eder. Bu ayet, Sebîa el-Eslemiyye hadisindeki ile tahsis edildi. Zira o, kocasının vefat etmesinden yirmi beş gün sonra çocuk doğurur. Bunun üzerine Sallallahu Aleyhi ve Sellem ona artık helal olduğunu haber verdi. Böylece bu, ayetin

hamileler dışındakilere mahsus olduğunu beyan etti.)

4- Yine aynı kitabın (348.) sayfasındaki Kitap'ı Kitap'la Tahsis Etmek bölümünde şöyle söyledik:

(Kitap'ı Kitap'la tahsis etmek caizdir. Çünkü onlardan her birini lafzen ve manen vahiy getirdi. Birinin diğerine tahsis etmesi sahihtir. Çünkü Kur'an'da Kur'an'la tahsis fiilen vaki oldu. Bunlardan biri Allahu Teala'nın şu kavlidir: وَأُولَٰثِ الْأَحْمَالِ أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ “**Yüklü (hamile) olanların iddeti, yüklerini bırakmalarıdır.**” [Talak 4] Dolayısıyla bu ayet, Allahu Teala'nın şu sözünü tahsis etmek için varit oldu: وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا “**Sizden ölenler ve geride eşler bırakanlar, kendi başlarına dört ay on gün beklerler.**” [Bakara 234])

5- Yani kocası vefat etmiş kadının iddeti dört ay on gündür, şayet kadın hamile ise iddeti doğum yapmasıdır... Bu, cumhurun, yani fakihlerin çoğunun görüşüdür... Bazı fakihlerin söylemiş olduğu racih olan bir görüş daha var ki o da; bu durumda iddetin, doğum yapma ile dört ay on gün arasındaki en uzak aralığın olmasıdır... Ama bir kişi size, şayet bir kadının hamile olmadığı ispat edilirse onun için iddet olmadığını söylerse, bu hiçbir şekilde doğru değildir. Aksine daha önce söylediğimiz gibi (ya hükümlerin nasıl alınacağını ve istinbat edileceğini bilmeyen cahil biridir, ya da saptırma anlamında hükümleri değiştirmek için İslam'a komplo kuran Laik biridir...)

6- Nitekim bu, muteber tefsir kitaplarında da geçmiştir ve ben bunlardan bir tanesiyle yetiniyorum:

İbn Kesir'in tefsirinde, وَاللَّائِي لَمْ يَحْضُنَّ وَأُولَٰثِ الْأَحْمَالِ أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ “**Adet görmemiş olanlar da böyledir. Hamile olanların bekleme süresi ise, yüklerini bırakmaları (doğum yapmaları)dır**” [Talak 4] Ayet-i kerimesinin tefsiri hakkında şöyle geçmektedir:

Allahu Teala'nın kavli: وَأُولَٰثِ الْأَحْمَالِ أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ “**Hamile olanların bekleme süresi ise, yüklerini bırakmaları (doğum yapmaları)dır.**” Allahu Teala şöyle diyor: Hamile olan kişinin iddeti doğum yapmasıdır. Halef ve seleften olan alimlerin cumhurunun kavline göre, isterse ölümden veya boşanmadan sonra bir deve dinlenimi kadar bir zaman geçmiş olsa bile fark etmez. Bu ayet-i kerime'nin nassıyla sünnet-i nebeviyye'de varit olan (hüküm de) böyledir. Hz. Ali ve İbn Abbas Radiyallahu Anhum'dan şöyle rivayet edilmiştir; onlar kocası ölen kadının ve bu “Bakara” süresindeki ayetlere göre amel edilerek birkaç ay veya hamilenin doğum yapması gibi iki sürenin en uzak aralığı müddetince iddet bekleyeceğini söylemişlerdir. Buhari de şöyle dedi: Bize Sa'd İbn Hafs rivayet etti, bize Şeyban Yahya'nın şöyle dediğini rivayet etti: Bana Ebu Seleme'nin şöyle dediği haber verildi; - Ebu Hüreyra'nın oturduğu sırada- adamın biri İbn Abbas'a geldi ve kocasından kırk gece sonra doğuran kadın hakkında bana fetva ver dedi. İbn Abbas; iki sürenin sonuncusu, deyinca ben de: وَأُولَٰثِ الْأَحْمَالِ أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ “**Hamile olanların bekleme süresi ise, yüklerini bırakmaları (doğum yapmaları)dır**” ayetini okudum. Ebu Hüreyre dedi ki: Ben yeğenimle -yani Ebu Seleme ile- beraberdim. Abdullah İbn Abbas, kölesi Küreyb'i Ümmü Seleme'ye gönderip ona sordurdu. Ümmü Seleme dedi ki: Sebâ el-Eslemiyye'nin kocası o hamile iken öldürüldü, Sebâ kocasının ölümünden kırk gece sonra doğum yaptı. Bu sırada onun sözü kesildi (nişanlandı) ve Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem onun nikahını kıydı. Onunla nişanlanan kişi Ebu Senâbil idi.) Buhari de bu hadisi burada muhtasar olarak aktarmıştır. Müslim de bunu şu lafızla rivayet etmiştir:

(Bize Ebu Tahir rivayet etti, bize İbn Vehb rivayet etti, bana Yunus İbn Zeyd, İbn Şihab'dan rivayet etti ve bana Abdullah İbn Abdullah İbn Utbe şöyle rivayet etti: Babası, Ömer İbn Abdullah İbn Erkam ez-Zühri'ye bir mektup yazarak Sebîa Bintu el-Haris el-Eslemiyye'ye gidip ona başından geçen durumu ve izin istediği zaman Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in kendisine ne söylediğini sormasını emretti. Ömer İbn Abdullah ona durumu bildiren bir mektup yazarak Sebîa'nın kendisine şöyle haber verdiğini bildirdi: Kendisi -Bedir savaşında şehit olan- Sa'd İbn Havle'nin nikahı altındaymış, Veda haccında kendisi hamile iken kocası vefat etmiş. Onun vefatından bir süre sonra Sebîa doğum yapmış. Nifas bitip temizlenince başkalarıyla sözleşmek (nişanlanmak) üzere süslenmiş. Hatta Ebu Senâbil İbn Bâkek onun yanına girerek ona demiş ki: Hayırdır seni güzelleşmiş görüyorum? Umulur ki sen evlenmek istiyorsun. Ancak Allah'a yemin olsun ki dört ay, on gün geçmedikçe sen nikâhlanamazsın. Sebîa demiş ki: O bana böyle deyince üzerime elbiselerimi geçirip akşam üzeri Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yanına geldim ve durumu kendisine sordum. Sallallahu Aleyhi ve Sellem, doğumumu yapınca evlenmemin helal olduğunu ve uygun göreceğim birisiyle evlenmemi emretti.)

Sonuç olarak:

Kocası vefat eden kadının iddeti Allah Subhanehu ve Teala'nın Kitabı ve Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sünnetinde beyan edilmiştir ki bu da şöyledir:

1- Eğer hamile değilse, Bakara suresindeki şu ayete göre iddedi, dört ay on gündür: **“Sizden ölenlerin, geride bıraktıkları eşleri, kendi başlarına (evlenmeden) dört ay on gün beklerler.”** [Bakara 234] Yok eğer hamileyse, Talak suresindeki şu ayete göre iddeti, doğum yapmasıdır: **“Hamile olanların bekleme süresi ise, yüklerini bırakmaları (doğum yapmaları)dır”** [Talak 4] Daha önce yukarıda açıkladığımız şekilde.

2- Bir kişinin size, şayet bir kadının hamile olmadığı ispat edilirse onun için iddet olmadığını söylemesine gelince; o kişi hükme aykırı davranmış olur. Dolayısıyla daha önce de söylediğimiz gibi (ya hükümlerin nasıl alınacağını ve istinbat edileceğini bilmeyen cahil biridir, ya da saptırma anlamında hükümleri değiştirmek için İslam'a komplo kuran Laik biridir...)

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 07 Şaban 1440

M. 13/04/2019

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3947/>